

सहायक अनुदानाच्या जलद संवितरण व संनियंत्रणासाठी ऊर्जा विभागाच्या नियंत्रणाखालील अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकारी यांचे करिता "आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा" (Virtual Personal Deposit Account) (VPDA) ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.९४/ऊर्जा-३
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक: १९ सप्टेंबर, २०२५

वाचा :

१. शासन निर्णय क्रमांक: वित्त विभाग क्र. संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/कोषा प्रशा-५, दिनांक १४.०२.२०२४.
२. शासन निर्णय क्रमांक: उद्योग,ऊर्जा,कामगार व खनिकर्म विभाग क्र. संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.९४/ऊर्जा-३, दिनांक १३.१२.२०२४.
३. शासन निर्णय क्रमांक: वित्त विभाग क्र. संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/कोषा प्रशा-५, दिनांक १२.०३.२०२५.
४. महालेखापाल कार्यालयाचे पत्र क्र. TM/CH/VPDA/Revised Conditions/२४-२५/२०८०, दि. १९.०३.२०२५
५. शासन निर्णय क्रमांक: वित्त विभाग क्र. संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/कोषा प्रशा-५, दिनांक ०८.०७.२०२५.
६. शासन निर्णय क्रमांक: वित्त विभाग क्र. संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/कोषा प्रशा-५, दिनांक १८.०७.२०२५.

प्रस्तावना :

वित्त विभाग शासन निर्णय संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/कोषाप्रशा-५. दिनांक १४.०२.२०२४ अन्वये सहाय्यक अनुदानाच्या जलद संवितरण व संनियंत्रणासाठी आहरण व संवितरण अधिकारी आणि अन्य अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकारी यांचे करिता "आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (Virtual Personal Deposit Account-VPDA)" व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्यात आली आहे. यानुषंगाने वित्त विभाग व महालेखापाल कार्यालय यांच्या मान्यतेने विभागामार्फत सहाय्यक अनुदानाच्या जलद संवितरण व संनियंत्रणासाठी या विभागाच्या नियंत्रणाखालील अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकारी यांचे करिता "आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (Virtual Personal Deposit Account-VPDA)" ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्यास दिनांक १३.१२.२०२४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आली आहे.

२. सदर व्यवस्था व कार्यपद्धती ऊर्जा विभागाच्या अधिपत्याखालील कंपनी प्राधिकरण यांना विविध कल्याणकारी योजना आणि विकास कामांसाठी २७-लहान बांधकामे, ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर), ३३-अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान, ५० इतर खर्च, ५२- यंत्रसामग्री ५३- मोठी बांधकामे, या उद्दिष्ट शिर्षांतर्गत करण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पिय तरतूदींचा विनियोग करण्यासाठी संबंधित आहरण व संवितरण अधिकारी प्रचलित कार्यपद्धतीनुसार महाराष्ट्र कोषागार नियम -४४ (MTR-४४) या विहित नमुन्यात देयके यथास्थिती अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई किंवा जिल्हा कोषागार कार्यालय किंवा उपकोषागार कार्यालय येथे सादर करतात.

३. त्यानुषंगाने उपरोक्त संदर्भ क्र. ३ च्या शासन निर्णयान्वये आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा व्यवस्था व कार्यपद्धतीच्या अंमलबजावणीकरिता उद्दिष्ट शिर्ष २७, ३३, ५०, आणि ५३ साठी देयकांचे विशिष्ट नमुने निश्चित करण्यात आले असून, उद्दिष्ट शिर्ष ५२ चा अंतर्भाव आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा व्यवस्था व कार्यपद्धतीमध्ये करण्यात आलेला आहे. त्यानुषंगाने "आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (Virtual Personal Deposit Account-VPDA)" व्यवस्था व कार्यपद्धतीचे अवलंब करण्याची तसेच उपरोक्त वित्त विभागाच्या संदर्भ क्र. ५ च्या शासन निर्णयान्वये अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकरणांचे आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक यांचे कार्यालय आणि त्यांना निधी हस्तांतरीत करणारे आहरण व संवितरण अधिकारी यांचे कार्यालय वेगवेगळ्या जिल्ह्यांमध्ये म्हणजेच भिन्न - भिन्न जिल्हा कोषागार कार्यालयांच्या कार्यक्षेत्रांमध्ये स्थित-कार्यरत असताना आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा व्यवस्था व कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

"आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (Virtual Personal Deposit Account-VPDA)" व्यवस्था व कार्यपद्धतीमध्ये म.को.नि. नमुना क्र. ४४ देयकाद्वारे ३१-सहायक अनुदाने (वेतनेत्तर), ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान, म.को.नि. नमुना क्र. ४५ ब देयकाद्वारे ३३- अर्थसहाय्य, ५० - इतर खर्च, म.को.नि. नमुना क्र. ३१ ब देयकाद्वारे २७-लहान बांधकामे, ५३- मोठी बांधकामे, म.को.नि. नमुना क्र. २९ देयकाद्वारे ५२- यंत्रसामग्री या उद्दिष्ट शिर्षासाठी "आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा" (Virtual Personal Deposit Account-VPDA) कार्यपद्धती लागू राहिल. त्यामुळे संदर्भ क्र. २ मध्ये नमुद ऊर्जा विभागांतर्गत ज्या योजनांना "आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा" (Virtual Personal Deposit Account-VPDA) लागू आहे, अशा योजनांची लेखाशिर्ष व उद्दिष्टनिहाय यादी असलेले परिशिष्ट "ब" या शासन निर्णयाद्वारे रद्द करण्यात येत आहे.

२. वित्त विभागाचे शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-२०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/कोषा प्रशा-५, दिनांक १४.०२.२०२४ व दिनांक १२.०३.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयांच्या अनुषंगाने महालेखापाल कार्यालयाने दिनांक १९.०३.२०२५ रोजीच्या पत्रान्वये "आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (Virtual Personal Deposit Account-VPDA)" संदर्भात निर्गमित केलेल्या सुधारित अटीचे परिशिष्ट -अ सोबत जोडले आहे.

३. संदर्भ क्र. २ वित्त विभाग दि. ०८.०७.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकरणांचे आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक यांचे कार्यालय आणि त्यांना निधी हस्तांतरीत करणारे आहरण व संवितरण अधिकारी यांचे कार्यालय वेगवेगळ्या जिल्हयांमध्ये म्हणजेच भिन्न - भिन्न जिल्हा कोषागार कार्यालयांच्या कार्यक्षेत्रांमध्ये स्थित-कार्यरत असताना आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा व्यवस्था व कार्यपद्धतीच्या अंमलबजावणीच्या अनुषंगाने अनुसरावयाची कार्यपद्धती ऊर्जा विभागांतर्गत असलेल्या महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण (महाऊर्जा), पुणे या कार्यालयास लागू राहिल.

४. शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-२०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/कोषा प्रशा-५, दिनांक १४.०२.२०२४ व दिनांक १२.०३.२०२५ रोजीच्या शासन निर्णयांच्या अनुषंगाने महालेखापाल कार्यालयाने दिनांक १९.०३.२०२५ रोजीच्या पत्रात नमुद केलेल्या अटीच्या अधीन राहून प्रस्तुत शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२५०९१९१५३७५६२५१० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ना.श्री. कराड)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) मा.राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,राजभवन,मलबार हिल,मुंबई.
- २) मा. अध्यक्ष/उपाध्यक्ष विधानसभा, सभापती/उपसभापती विधानपरिषद यांचे सचिव.
- ३) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ४) मा. उपमुख्यमंत्री (नगरविकास व गृहनिर्माण), यांचे प्रधान सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ५) मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन), यांचे प्रधान सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ६) मा. मंत्री अपारंपारिक ऊर्जा, यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ७) मा. राज्यमंत्री ऊर्जा, यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ८) सर्व मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ९) मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई-३२.
- १०) सर्व विधानसभा/विधानपरिषद सदस्य.

- ११) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- १२) अपर मुख्य सचिव (वित्त) मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १३) प्रधान सचिव (नियोजन), मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १४) अपर मुख्य सचिव (ऊर्जा), उद्योग, ऊर्जा कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १५) सचिव (लेखा व कोषागारे) मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १६) अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- १७) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ सुत्रधारी कंपनी, फोर्ट, मुंबई.
- १८) अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज वितरण कंपनी, प्रकाशगड, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१.
- १९) अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज निर्मिती कंपनी, प्रकाशगड, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१.
- २०) अध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य वीज पारेषण कंपनी, प्रकाशगंगा, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-५१.
- २१) महासंचालक, महाराष्ट्र ऊर्जा विकास अभिकरण, स्पायसर कॉलेजसमोर, पशुसंवर्धन आयुक्तालयाच्या शेजारी, औंध रोड पुणे-४११००७
- २२) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई-४०००२०.
- २३) महालेखापाल (लेखा व परिक्षा), महाराष्ट्र-१, मुंबई-४०००२०.
- २४) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर.
- २५) अधिदान व लेखा अधिकारी (अराप/रालेवि-१), मुंबई.
- २६) अधिदान व लेखा अधिकारी, अधिदान व लेखा कार्यालय, मुंबई.
- २७) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- २८) सह सचिव, (अर्थसंकल्प/व्यय-१६), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २९) कक्ष अधिकारी (रोख), उद्योग, ऊर्जा व कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.
- ३०) निवड नस्ती (ऊर्जा-३), उद्योग, ऊर्जा कामगार व खनिकर्म विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२.

उद्योग, ऊर्जा, कामगार व खनिकर्म विभाग, शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-२०२४/प्र.क्र.९४/ऊर्जा-३ सोबतचे
सहपत्र

परिशिष्ट “अ”

**Terms and Conditions on the basis of Finance Department GR dated 14 February 2024
and GR dated 12 March 2025.**

Ref: TM/CH2/VPDA/Revised Conditions/24-25/2080

Dated-19 March 2025

1. The VPDA account shall be opened under MH 8443 Civil Deposits 106 Personal Deposit (00) (002)
2. The said VPDA shall be subject to Audit.
3. The Administrator shall ensure that all rules, regulations, terms, and conditions of the relevant GR have been followed in respect of the said VPDA.
4. No amount shall be transferred to the VPDA to avoid lapse of funds.
5. VPDA is applicable only for State Schemes and not for Central Sector and Central Sponsored Schemes.
6. The Receipt to the said VPDA through Nil Bill procedure, shall be only for the bills drawn under:
  - **MTR-31B** for the object heads 27-Minor works and 53-Major works;
  - **MTR-45B** for the object heads of expenditure 33- subsidies and 50-Other Charges;
  - **MTR-44** for the object heads of expenditure 31-Grants-in-Aid (Non Salary) and 35-Grants in Aid for creating of Capital Assets.
  - **MTR-29** for the object head of expenditure 52-Machinery and Equipment shall be applicable from 1 April 2025.
7. The Administrator shall timely submit the Utilisation Certificate in the prescribed format after incurring expenditure from the VPDA to the offices viz O/o. PAG (A&E)-1 Mumbai, O/o PAG(A&E)-II, Nagpur or O/o PAO, Mumbai as per the respective jurisdiction for the Bills drawn **under MTR-44** for object heads of expenditure 31- Grants-in-Aid (Non Salary), 35-Grants-in-Aid for creation of Capital Assets. For bills drawn under **MTR-31B, MTR-45B, MTR-29** the Utilisation Certificate shall be submitted to the concerned administrative departments
8. The Expenditure from the VPDA shall be as per the Sanction order of the respective Grant.
9. The unspent balances under the VPDA shall be credited back to the Consolidated Fund after completion of one year (365 days) from the date of drawal of the funds/date of credit of amount to the VPDA or the timeline mentioned in the sanction order **whichever is earlier.**
10. The Monthly Plus Minus Memo shall be forwarded to this office by the respective treasury officer.
11. The balances under the VPDA shall be reconciled monthly by the Administrator with the District Treasury Officer.

*****